

AKO SA OTVÁRAŤ KOMUNITĚ V MESTSKOM GETE?

Pentagon Inak

Detský fond
Slovenskej republiky

ČAS česká
asociace
streetwork

Projekt Pentagon Inak realizoval Detský fond Slovenskej republiky (DF SR) v partnerstve s Českou asociací streetwork (ČAS) vďaka podpore Islandom, Lichtenštajnskom a Nórskom prostredníctvom Programu Aktívne občianstvo a inklúzia, ktorý realizuje Nadácia Ekopolis v spolupráci s Nadáciou pre deti Slovenska a SOCIA – nadácia pre sociálne zmeny.

Súčasťou projektu Pentagon Inak je príručka a workshop s názvom „Ako sa otvárať komunite v mestskom gete?“, komunitné vzdelávania „Čo môžeme spolu urobiť?“, „Obývačka na ulici“ - akcia, ktorá sa konala na ulici, a kontaktovala priamo obyvateľov komunity, „Upracme si“ - komunitná aktivita starostlivosti o verejný priestor, z ktorej vzniklo pravidelné upratovanie okolia, „Pentagonské noviny“ a výstava fotografií „Včera a Dnes“, ktoré ponúkali pohľad, že radosť, pohoda, rozvoj a rast sú prítomné i v prostredí, ktoré je často demonizované a spájané predovšetkým s negatívnymi informáciami.

www.eeagrants.org
www.eeaigo.sk/aoi

Projekt je podporený programom Aktívne občianstvo a inklúzia,
ktorý realizujú:

nadácia
ekopolis

NADÁCIA PRE SLOVENSKA
CHILDREN OF SLOVAKIA FOUNDATION

soc?a

ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY
eea
grants

AKO SA OTVÁRAŤ KOMUNITĚ V MESTSKOM GETE?

Ako = zámeno opytovacie príslov, uvádza priamu al. nepriamu otázku, ktorou sa pýtame na spôsob al. mieru

sa = zvrtné zámeno osob. (bez 1. p. , 2. p. seba, 3. p. sebe, si, 4. p. seba, sa, 6. p. sebe, 7. p. sebou)

otvárať = -a, -ajú, nedok., odkryť uzavretý priestor, uzavretý otvor

komunita = -y ženský r., spoločné nazívanie ľudí, spoločenstvo (napr. v kláštoroch)

v = [vysl. i veľ] nesklonné slovo stred. r., hláska a písmeno, stoja pred podstatnými menami, prídavnými menami, zámenami a číslovkami - vyjadrujú vzťah medzi pomenovaniami (osôb, zvierat, vecí, činností alebo javov a stavov)

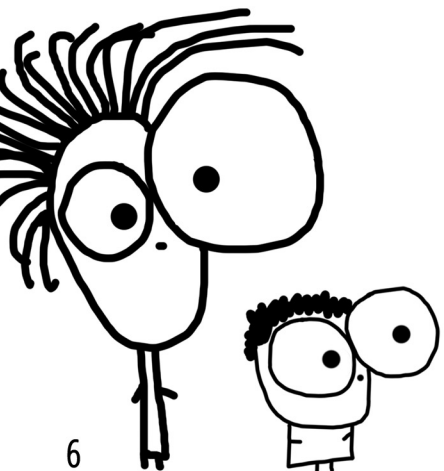
mestskom = prídavné meno, vzťahujúci sa na mesto

gete = -a get, stredný r., je vymedzená štvrť mesta, vzniká na základe sociálneho, etnického, ekonomického, náboženského a politického tlaku, termín bol pôvodne používaný v Benátkach na opis časti mesta, kde segregovane žili Židia.

? = otáznik, -a muž. r., grafický znak, ktorý sa kladie na konci opytovacej vety, za otázkou (?); pren. nevyriešená záležitosť, problém, otázka; neistota o nejakej veci

OBSAH

Predslov	7
Geto	8
Detektívny klobúk	13
Sociálna súdržnosť	14
Múry v nás?	19
Prečo „nízky prah“?	20
Príklady dobrej praxe	21
O organizáciách z workshopu	34

PREDSLOV

Detský fond Slovenskej republiky (DF SR) pôsobí v mestskej časti Vrakuňa v Bratislave, pri obytnom dome nazývanom Pentagon už 17 rokov.

Prišli sme najmä za deťmi a mladými ľuďmi, ktorí trávili väčšinu svojho voľného času bezcieľne na ulici a ponúkli sme im alternatívu, ktorú potrebovali a potrebujú do dnes. Dlhodobo realizujeme projekty MIXklub nízkoprahové centrum pre deti a mladých ľudí a MIXáčik nízkoprahové rodinné centrum pre deti a ich rodičov.

Čoraz viac sme si začali uvedomovať, že problémy/riešenia našich klientov/tiek a našej práce a nekončia sa za múrmi našich centier, ale že práve tam sa začínajú, a že je potreba začať pracovať s celou miestnou komunitou, nielen s deťmi, mladými ľuďmi a rodinami našich klientov/tiek, ale aj so susedmi, samosprávou, školami, ďalšími organizáciami a inštitúciami pôsobiacimi v lokalite.

Vznikol projekt Pentagon Inak, v rámci ktorého sme vytvorili priestor tiež na zmapovanie a výmenu skúseností v oblasti práce s komunitou v gete, na workshope z názvom „Akô sa otvárať komunite v mestskej gete?“.

Pozvali sme ľudí z rôznych miest a prostredí, ako aj výskumníkov/čky či akademikov/čky, ktorí/é priniesli množstvo nových pohľadov, skúseností, informácií a príbehov.

Za aktívnu účasť ďakujeme Ester Kövérovej z Ústavu výskumu sociálnej komunikácie Slovenskej akadémie vied a OZ Mládež Ulice, Alene Chudžíkovej, Elene G. Kriglerovej z Centra pre výskum etnicity a kultúry, Monike Gregussovej z OZ Ulița, Michaele Píšovej a Dane Liškovej z OZ Ratolest Brno, Milade Javorovej z Člověk v tísní Slovensko a Inge Doležalovej z projektu Sociálny Prešov.

Táto príručka vznikla zo všetkých tých zaujímavých pohľadov, skúseností a informácií z workshopu, ale i z našich úvah. Je pre nás a pre ľudí - pracovníkov/čky, ktorí/é v komunitách s getom pôsobia, pre študentov/ky, pre všetkých, ktorí s touto témou koketujú či zápasia. Neobsahuje návody, ucelené informácie o téme, má skôr slúžiť ako inšpirácia.

ZÁHADY Z GETA...

**AKO GETO
VZNIKLO?**

**Kto rozhoduje o tom,
ako sa bude komunita,
geto mať?**

**Kto tvorí
geto?**

**Čo sú múry a aké sú?
Fyzické a symbolické...**

**Kto o nás a našej
činnosti vôbec vie?
O tom, čo robíme?**

**V akom širšom
kontexte
to geto je?**

**Aký má komunita,
geto verejný priestor?**

**Pátrať po možnostiach
zapojenia sa – ako byť
aktívne zapojený
do fungovania?**

**KTO A ČO SÚ ZDROJE
PRE KOMUNITU, GETO?**

**Čo je dôležité?
Hodnoty sveta
alebo hodnoty
komunity?**

GETO Z MÚDRYCH KNIŽÍEK

Geto ako proces tzv. priestorovej segregácie chudobných → sústredenie najchudobnejších ľudí v určitom mieste, oddelene od ostatnej spoločnosti.

Pri vzniku miest, kde sa sústreďujú najchudobnejší obyvatelia, sa uplatňujú 3 faktory:

vlastné rozhodnutie chudobných ľudí

odchod bohatších ľudí na lepšie miesta

sociálna politika štátu alebo komunálna politika obce - sťahovanie neplatičov na jedno miesto

Medzi hlavné charakteristiky geta patri:

veľmi nízka sociálna organizovanosť

životná stratégia zameraná na prítomnosť

nedôvera k okolitému svetu a inštitúciám väčšiny spoločnosti

tendencie k sociálnej patológii, obzvlášť ku kriminalite

neexistujúce vlastníctvo

vyhľadávajú miesta s nízkym nájomným, sťahovanie sa k rodine

úradý, polícia

uzavretý ekonomický systém charakteristický dávaním vecí do zálohy a požičiavaním za vysoké úroky

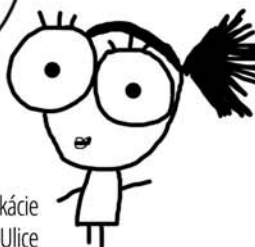

$2+2=3$

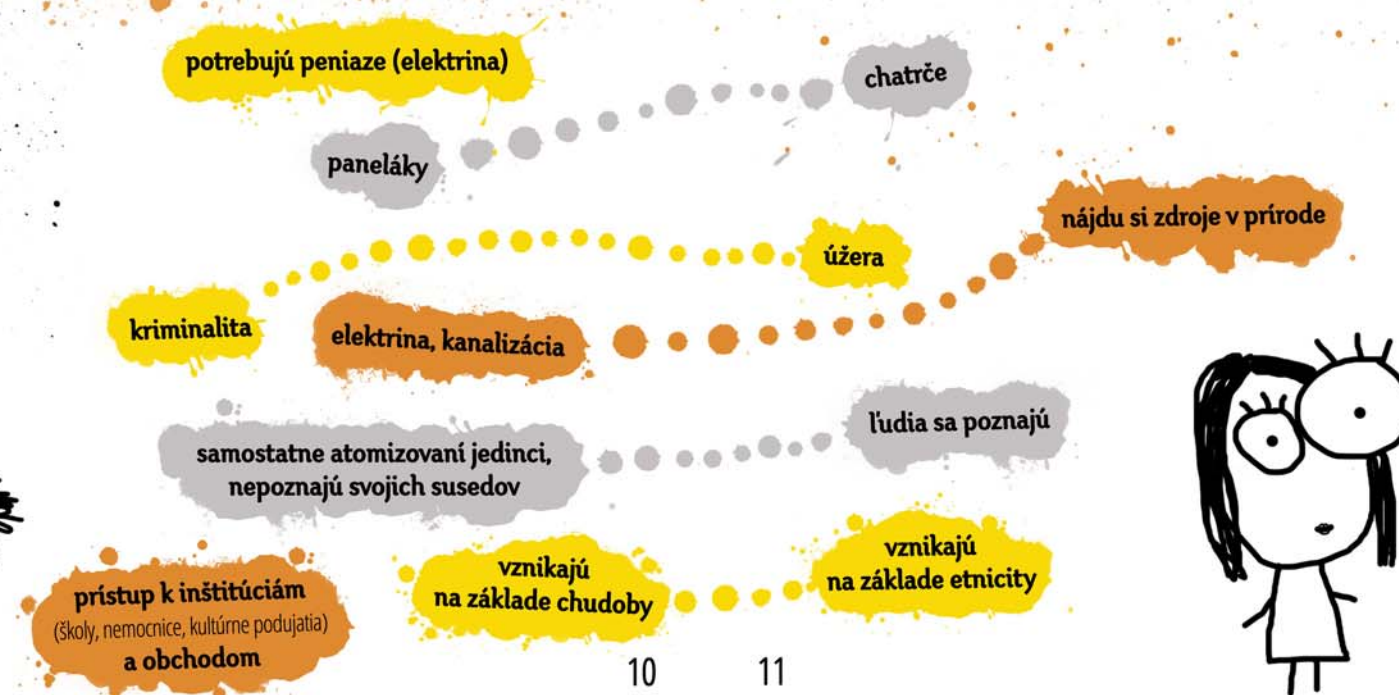
MESTSKÉ GETO DEDINSKÉ GETO

Mestské geto je také mesto v meste. Je tam dosť veľká miera izolácie, aj to záleží od toho, kde je umiestnené, ale nie je to len fyzická, priestorová záležitosť, bariéry sú aj psychologické, sociálne: napr. keď ľudia majú strach z majoritných inštitúcií, majú k nim nedôveru, chýbajú im sociálne väzby, mimo geta nemajú žiadnych kamarátov, chýbajú im iné vzory, ako tie v tom gete.

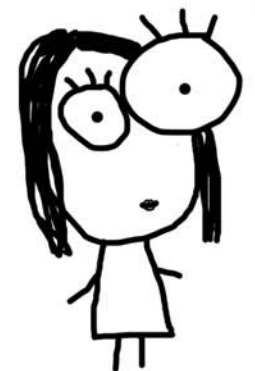
Ester Kövérová, Ústav výskumu sociálnej komunikácie Slovenskej akadémie vied a OZ Mládež Ulice

Čo vám ešte napadá?
Aké sú rozdiely?

bariéry sú fyzické (dialnica), psychologické/sociálne (ľudia majú strach z majoritných inštitúcií)

ľudia nemajú mimo geta žiadnych kamarátov

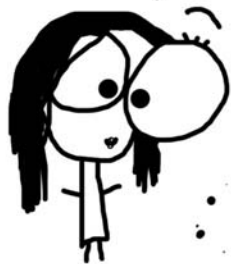

PENTAGON

Pentagon je zaužívané pomenovanie obytného domu v bratislavskej mestskej časti Vrakuňa na ulici Stavbárska 34-42. Častokrát je označovaný ako bratislavské geto. Medializácia objektu prispela len k tomu, že v povedomí občanov sa stala táto budova a jej okolie strašiakom.

Pomenovanie dostal pravdepodobne podľa svojho tvaru, ktorý pripomína budovu Ministerstva obrany USA. V minulosti sa objekt stal neslávne známym ako útočisko kriminálnikov a drogových priekupníkov.

Detektívny ~ klobúk

Detektívny klobúk je jeden z nástrojov, ktorý si môžete predstaviť vo svojej mysli a začať ho používať aj pri práci s komunitou. Môžete si ho nasadzovať vždy vtedy, keď sa potrebujete niečo dozvedieť, keď niečo nejde tak, ako by malo, alebo keď vznikne záhada a máte nejasnosti. Nasadte si svoj detektívny klobúk skôr, než sa načiahnete za svojim sudcovským klobúkom. Veľa ľudí súdi skôr, než niečo objavia. Dajte si povolenie na to, aby ste ho často používali.

V tom okamihu, ako po ňom siahnete a nasadíte si ho na hlavu, získate veľkú moc objavovať. Môže vám pomôcť si uvedomiť, aby ste svoju pozornosť zamerali na skutočné pozorovanie a počúvanie, prostredníctvom vašich očí, ako aj uší - aby ste mohli odhaľovať to, čo je pod povrchom.

Je tiež možné, že keď budete používať svoj detektívny klobúk, svoj sudcovský už nebudete potrebovať.

Od

viem čo Vám
pomôže

my sme tu
pre Vás

my Vám
pomáhame

k

MY SPOLU, VŠETCI SI POMÁHAME
VYTVÁRAME SPOLOČNÉ "MY"

sci-fi?

Ak sa chceme otvárať komunite
a chceme efektívne fungovať,
potrebujeme **sociálnu
súdržnosť**.

Elena G. Kriglerová,
Centrum pre výskum etnicity a kultúry
(CVEK)

Sociálna súdržnosť

v spoločnosti je neustály proces
vytvárania spoločnej komunity
postavenej na zdieľaných
hodnotách, výzvach a rovných
príležitostiach pre všetkých jej
členov.

Alena Chudžiková,
Centrum pre výskum
eticity a kultúry (CVEK)

ASPEKTY SOCIÁLNEJ SÚDRŽNOSTI

“Ludia sa spájajú na základe rovnakosti a rastú na základe odlišnosti.”

Virginia Satirová

Pocit prináležania

byť súčasťou komunity, zdieľať spoločné hodnoty, ale aj záväzky

ak má byť komunita súdržná, mal by mať každý pocit, že je jej **SÚČASŤOU**

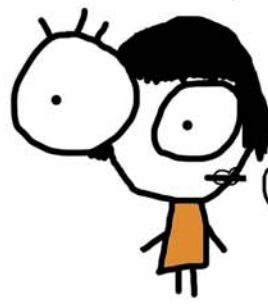
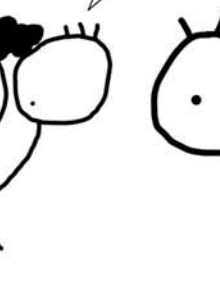
My, vy, oni, ty, ja sme MY.

sociálna pracovníčka miestneho úradu pani Mrkvičková

Všetci môžu navštevovať centrum voľného času. Prečo tam nechodíte?

Také existuje? To čo je? Koľko to stojí? Na to nemám, musím kúpiť chleba deťom...

...jááá, zase meškám, nemám prezúvky..., dúfam, že ma nevyhodia, keď tam zase nevydržím sedieť celý čas... zase bude dôležitejší výsledok ako proces...

Zapojenie

prístup k zdrojom a službám pre všetkých členov komunity

formálne existuje, ale nie reálne

Participácia

aktívne zapojenie do fungovania komunity

Uznanie

každý je zapojený do **rozhodovania** ako táto komunita bude vyzerat'

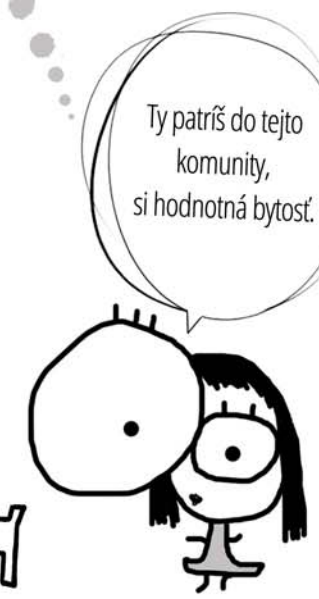
uznanie znamená rozpoznanie a rešpektovanie odlišností a rozmanitosti

Legitímnosť

inštitúcie konajú ako mediátori konfliktov v pluralistických komunitách

polícia, miestny úrad, odbor sociálnoprávnej ochrany, škola nie sú iba nástrojmi sankcií, represie v hierarchickom modeli, ale práve naopak, **konajú spoločne ako mediátori konfliktov v komunitách a vystupujú ako partneri**

Ak je komunita súdržná...

MÚRY V NÁS?

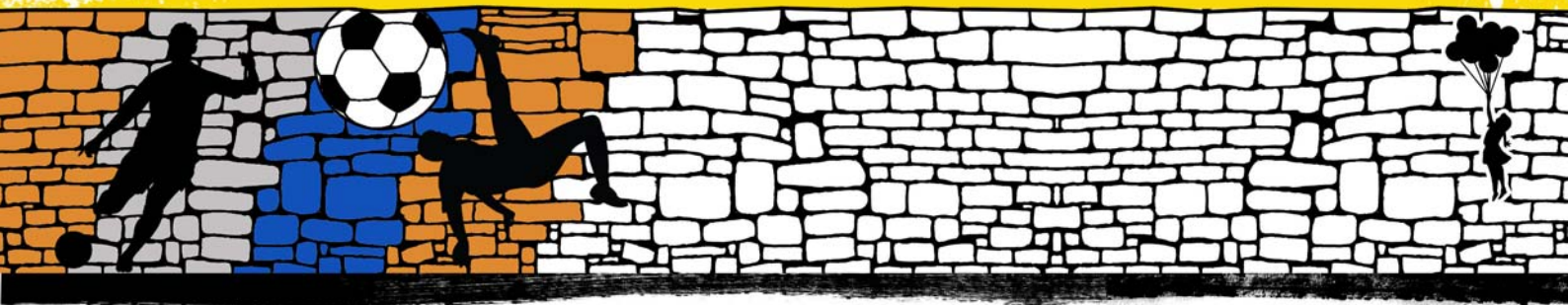
»»» Čo sú múry, aké sú a čo sa za nimi deje?

slušný
človek je
čistotný

správny
Slovák
pracuje

symbolický múr

vytvárame ich tým, ako o ľuďoch,
o nás samotných, o veciach
hovoríme, ako jednáme s ľuďmi

fyzický múr

vystahovávanie skupín obyvateľstva za
prírodné či umelé bariéry, do
samostatných štvrtí alebo blokov

**ODDEĽOVANIE EXISTUJÚCICH KOMUNIT
SKUTOČNÝMI MÚRMÍ**

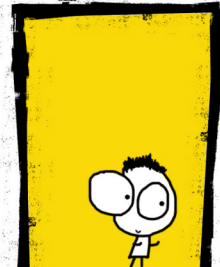
PREČO „NÍZKY PRAH“?

• EXISTUJÚ ĽUDIA, KTORÍ NĚVEDIA, PREČO A AKO BY SA MALI USILOVAŤ O ZMENU: VŠETKY SVOJE MOŽNOSTI A SCHOPNOSTI UŽ VYČERPALI, ALEBO ŠTRATILI NÁDEJ, REZIGNOVALI A ODMIETAJÚ SA USILOVAŤ O AKÝKOL'VEK ZVRAT. MÍŇAJÚ SA SO ŠTANDARDNÝMI SLUŽBAMI, KTORÉ SÚ PRE NICH URČENÉ A NEVYHLADÁVAJÚ PRI RIEŠENÍ SVOJICH PROBLÉMOV NIJAKÚ ŠTANDARDNÚ INŠTITUCIONÁLNU POMOC.

V sociálnych službách tiež existujú bariéry (sociálne, rasové, komunikačné, ekonomické), či už na strane poskytovateľov alebo na strane adresátov, ktoré využívaniu týchto služieb bránia. **NÍZKOPRAHOVÝ PRÍSTUP SA SNAŽÍ AKÉKOL'VEK SOCIÁLNE, PSYCHOLOGICKÉ ALEBO TECHNICKÉ BARIÉRY ODSTRÁNIŤ A UMOŽNIŤ MAXIMÁLNU DOSTUPNOSŤ SLUŽIEB BEZ REGISTRÁCIE, POPLATKOV, OBMEDZENÍ RASY, RODU, NÁRODNOSTI ALEBO NÁBOŽENSKÉHO VYZNANIA.**

Nízkoprahové služby prichádzajú do reálneho a konkrétneho životného priestoru ľudí, ktorí majú svoj životný spôsob, skúsenosti a bežné starosti, prežívajú svoje ťažkosti a problémy.

• Nízkoprahové služby sú preto orientované na potreby ľudí a na základe dobrovoľného kontaktu pracujú s ich skutočnými možnosťami a príležitosťami v ich každodennej realite a aktuálnej situácii.

WHO IS THE LITTLE KING

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

Ihrisko

OZULITA

Vytvorit' priestor na stretávanie sa

~~PARKOVISKO~~

Snažíme sa pýtať na názor, **my si môžeme myslieť, že by bolo pre nich užitočné niečo, ale oni to sami vedia lepšie.** Niekedy riešia iné otázky ako si my myslíme. Z jedného nám vyplynulo, že by chceli bezpečnejší priestor na trávenie voľného času pre deti. Budujeme ihrisko za pomoci klientov/tiek, pýtame sa ich, ako by malo vyzeráť, čo ešte k nemu potrebujú.

PÝTAME SA VŠETKÝCH, AKO S IHRISKOM: nie len potreba mladých ľudí, ale aj obava starších obyvateľov, nechceme vytvoriť niečo čo by prispelo k ďalšiemu konfliktu. Treba informovať a vysvetľovať, nie že my niekoho ďalšieho našou aktivitou obmedzíme.

Ihrisko sa ukazuje ako super vec. Keď prídem na Kopčany, tak vždy tam vidím niekoho sa hrať, rôzne vekové skupiny. Napríklad idú sa hrať mladší, neskôr tam vidím stretávať sa starších. Pritiahne to ľudí, ktorí ich sledujú.

Monika Gregussová

Lavička

Keď dáme von lavičku, ľudia zostanú s nami vonku dlhšie. Je vidieť, že to prináša aj lepší kontakt s rodičmi. Tínedžeri, ktorí chodievali tráviť čas niekam inam, sa k nám opäť vrátili. Lavičku si berú von aj v zime s termoskou. Na Kopčanoch ľudia trávia viac času vonku ako na iných sídliskách.

Najväčšou kvalitou verejných priestorov je vidieť a byť videný, preto je dôležité robiť také priestorové intervencie, aby sme boli na sídlisku, ulici, komunite priamo viditeľní.

Zora Kalka Paulíniová,
Partners for Democratic Change Slovakia

Monika Gregussová

OZ RATOLEST BRNO

NÍZKOPRAHOVÝ KLUB PAVLAČ

OZ RATOLEST BRNO PRINIESLI INŠPIRÁCIU ZAMÝŠĽAŤ SA NAD SKUPINOU ĽUDÍ, PRE KTORÝCH JE UZAVRETÝ PRIESTOR (AJ KEĎ NÍZKOPRAHOVÝ KLUB) "VYSOKOPRAHOVÝ" A SLUŽBU CENTRA/KLUBU NEVYUŽÍVAJÚ, ale niekde vonku majú záujem sa rozprávať a riešiť svoju situáciu.

V roku 2013 vyšli z klubu na ulicu. Môže to byť inšpirácia pre všetkých - pre organizácie uzavreté v budovách, pre miestne úrady a iné inštitúcie, ktoré v teréne nepôsobia.

To je presne to, čo chceme. Približujeme sa komunitě tak, že vylezieme von do komunity na tú ulicu/terén, nebudeme nikde zavretí, pýtame sa všetkých ako sa majú, sme tam tak viac slobodne. Len tak si s nimi sadneme, oni sa zaujímajú o nás, my o nich, a prinášame rôzne preventívne témy.

Dana Lišková

Michaela Pířsová

DETSKÝ FOND SR

V RÁMCI PROJEKTU
PENTAGON INAK

Komunitné vzdelávanie ČO MÔŽEME SPOLU UROBIŤ?

DF SR uskutočnil 2 dvojdňové komunitné vzdelávania s názvom "Čo môžeme spolu urobiť?", na ktoré sa snažil pozvať všetky organizácie, inštitúcie a ľudí, ktorí v lokalite pôsobia.

Snahou bolo dozvedieť sa čo najviac o komunitnej práci, jej rozvoji a dobrej praxi.

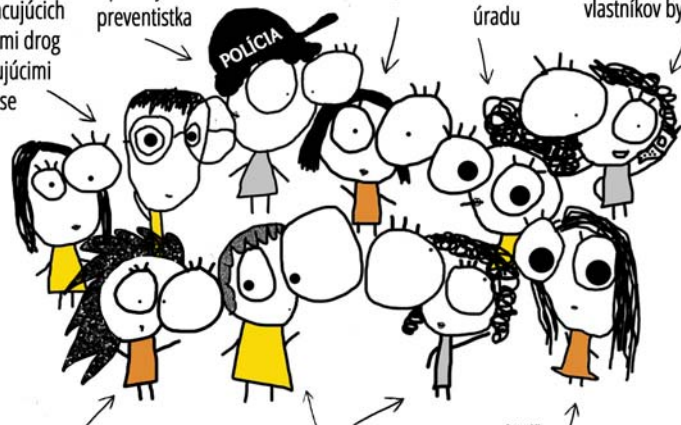
pracovníčky
z organizácií pracujúcich
s užívateľmi/kami drog
a ľuďmi pracujúcimi
v sexbiznise

policajná
preventistka

aktivistka
z miestneho
materského centra

sociálne
pracovníčky
z miestneho
úradu

zástupkyňa
vlastníkov bytov

pracovníčka pracujúca
s ľuďmi bez prístrešia

učiteľky z okolitých
základných škôl

pracovníčky
z nízkoprahového
centra pre deti, mládež
a rodiny

PENTAGONSKÉ NOVINY

Informácie o dianí v MIXklube a v MIXáčkovi v Bratislavskom Pentagone

Leto 2014 | www.dfsr.sk | www.mixklub.sk | www.mixklub.sk

Bežný deň v MIXklube

„Čau Priči! Ako sa máš?“, viani ľudia, ktorých prišli na stretnutie. Žije 300 ľudí, Smilga, ja a Mikuláš a hovoríme o „Mikulášovi“, oboje. Do obchodu máme ešte 30 minút. Obchod si navštívi priamo, pridáme si do kalkulačky a zabudujeme. To je to, čo sa viera v obrázkoch učilo, v reálnom nástave zrazu moždečo. To sa zrazu stalo, „Kedy odvážim?“

Príde na 15.00, obdĺžnik bratia nástavi počítač. „Ja som bol malý“, „Príde na na počítač“, „Smilga, máš mi pingpongovú raketu?“, „Zrazu tu, keď sa znovu správi predstava do školy?“, „počujem občadník“

Vychádzam za bratia s novými kreslami a chcem a chcem si kúpiť, ide mi o die na trávku závať šafar. „Smilga, zober ma na kúpa“, „príde Džandžo, Vojan je tu na plocha a spolu s deťmi nasledujú bratia trasa na nábíe napríklad hračky v parku. Často sa vidia spolu škrupie die, keď sa rozbehne na trávku, keď je zariadený hračky od športovníkov, ktoré tam našli. Zamestnané nové hračky, ktoré sa viera boje nauča a viera sa na kúpa. S chalanom hráme hračky. „Ch viera hrať s nami“, hovorí Martinica a káže sa priamo na Priči, a Martinica hovorí, že má si pre viera.

Príde na 15.00, obdĺžnik bratia nástavi počítač. „Ja som bol malý“, „Príde na na počítač“, „Smilga, máš mi pingpongovú raketu?“, „Zrazu tu, keď sa znovu správi predstava do školy?“, „počujem občadník“

Vychádzam za bratia s novými kreslami a chcem a chcem si kúpiť, ide mi o die na trávku závať šafar. „Smilga, zober ma na kúpa“, „príde Džandžo, Vojan je tu na plocha a spolu s deťmi nasledujú bratia trasa na nábíe napríklad hračky v parku. Často sa vidia spolu škrupie die, keď sa rozbehne na trávku, keď je zariadený hračky od športovníkov, ktoré tam našli. Zamestnané nové hračky, ktoré sa viera boje nauča a viera sa na kúpa. S chalanom hráme hračky. „Ch viera hrať s nami“, hovorí Martinica a káže sa priamo na Priči, a Martinica hovorí, že má si pre viera.

Pentagon Inak?!

Už dávno sme o Generácii Ochrany Slovenskej republiky (GOSR) v roku 1998 v Bratislavskom Pentagone vo veku približne 10 rokov.

Už dávno sme o Generácii Ochrany Slovenskej republiky (GOSR) v roku 1998 v Bratislavskom Pentagone vo veku približne 10 rokov. Odtiaľ sa deti na ulici pri Pentagone, ale na chodníkoch Pentagone sa prichádzajú, ale na chodníkoch Pentagone sa prichádzajú, ale na chodníkoch Pentagone sa prichádzajú.

keď máš, že keď si tvoje nič nedáš, rozhodne sa, že nedáš nič počkať podľa. Niekedy na mi a svoju trasa dieťa nájdeš predstav. ČO, keďže bohužiaľ a nájdeš do kábričov, rozhodni sa za to. „Džandžo, chodíš na počítač podľa“, vram, Mielko sa mi, na hede sa na sepoji trasa, nájdeš občadník. „Beza hračky sa prichádza a tak, detom občadník, ktoré pomôjú vypočíta.“

„16.00.“ S kábričov a kábričov odpravujeme deti von z centra. Deti si pozrú na sepoji nájdeš. Čo je z pohľadom odpravujeme deti von z centra. Deti si pozrú na sepoji nájdeš. Čo je z pohľadom odpravujeme deti von z centra.

Detsky fond Slovenskej republiky
www.dfsr.sk

Projekt je podporený programom Aktívne občianstvo a inklúzia, ktorý realizujú:

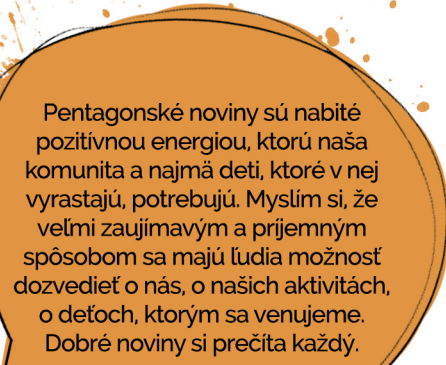
naďacia ekopolis
NADÁCIA PRE DETI SLOVENSKA
soca
sea grants

Pentagonské noviny

JE TO LETÁČIK, KTORÉHO CIEĽOM JE ZAUJÍMAVOU FORMOU INFORMOVAŤ ĽUDÍ O DIANÍ V NÍZKOPRAHOVÝCH CENTRÁCH MIXKLUBU A MIXÁČIK, približiť ľuďom, čo to ten nízkoprah je, ako funguje, kto ho navštevuje a čo všetko sa v ňom deje.

Obsahuje články o bežnom dni v centrách, o komunitných a mimokomunitných akciách, obsahuje i básničku od klientky, či citácie detí čo sa vďaka MIXklubu naučili, ale i otváracie hodiny a služby, ktoré poskytujú.

Pentagonské noviny boli rozdávané pri každej príležitosti: v rámci komunitných akcií, pri oficiálnych aj neoficiálnych návštevách, dostal/a ich i každý/á obyvateľ/ka Pentagону do schránky.

Barbora Brichtová

Obývačka na ulici

Detský fond Slovenskej republiky zorganizoval na frekventovanej pešej zóne v mestskej časti outdoorovú výstavu fotografií zo života v nízkoprahových centrách MIXklub a MIXáčik a priniesol obývačku - sedačky, koláče a kávu, hry pre deti - na ulicu. Pracovníci/čky pozývali ľudí posediť si, rozprávali im o aktivitách DF SR a zaujímali sa, ako sa im v mestskej časti žije. Pýtali sa ich napríklad: "Ktoré miesta tu mám najradšej?, Čo zaujímavé som tu zažil/a?, Aké príbehy poznám?, Čo by sme tu chceli zmeniť?"

Vadí mi, keď ľudia robia neporiadok, jedna rodina má stále pod oknami neporiadok, neviem či to robia oni, ale neporiadok tam majú stále, sú to Rómovia, ale nemusia to mať na to vplyv.

Pamätám si, keď bola Vrakúňa pokojná dedina, všade boli rodinné domy, záhrady, ľudia tu žili komunitne, sedeli pred domami, debatovali. Bývali tu zábavy. Veľký pokoj tu bol. Pamätám si tiež, ako sa tu všetko stávalo. Ako ľudí z rodinných domov vysťahovávali do bytoviek a búrali im domy, záhrady. Hrozné to bolo

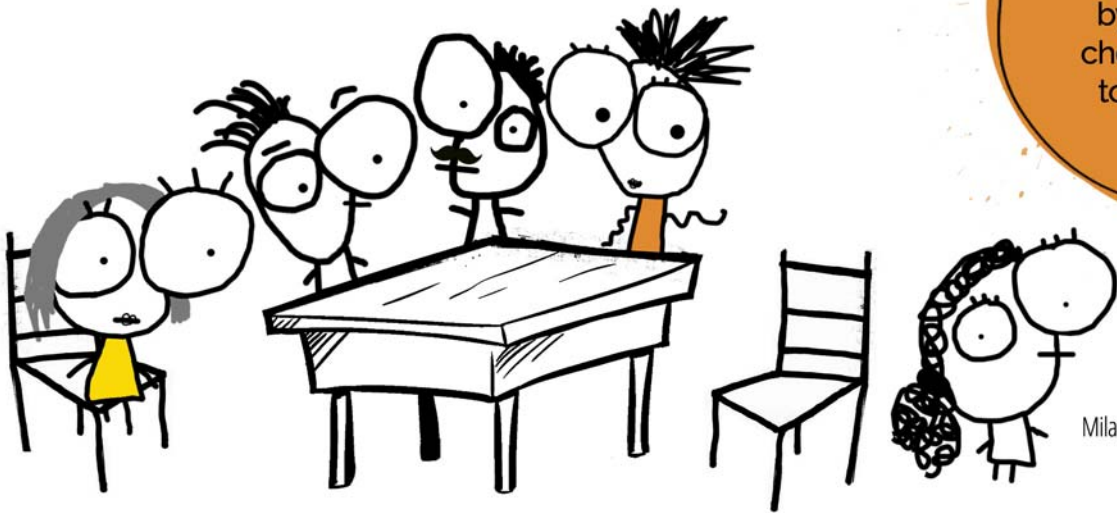
Radi chodíme do cukrárne na pešej, je tam fajn majiteľ, ktorý by chcel zlepšiť život vo Vrakuni, chce meniť veci. Priamo tu v cukrárni je jazyková škola Andantino. Dcéra tam chodí na angličtinu.

ČLOVĚK V TÍSNI SLOVENSKO

Komunitná rada

Stretnutia dospelých z komunity, ktorí budú schopní identifikovať potreby a problémy komunity a navrhnú reálne riešenia, do ktorých sa zapoja aj ostatní členovia.

Budú tam pozvaní všetci, ktorí by mohli s niečím pomôcť, poradiť. Riešiť by sa tam mohlo napríklad to, čo by tam naozaj tie decká chceli robiť, aby sme robili to, čo chcú a potrebujú.

Milada Javorová

WWW.SOCIÁLNY PREŠOV.SK

Sociálny Prešov je **informačno-poradenský portál**,
ktorý združuje novinky a informácie určené piatim základným sociálnym skupinám...

občania z málo
podnetného
prostredia

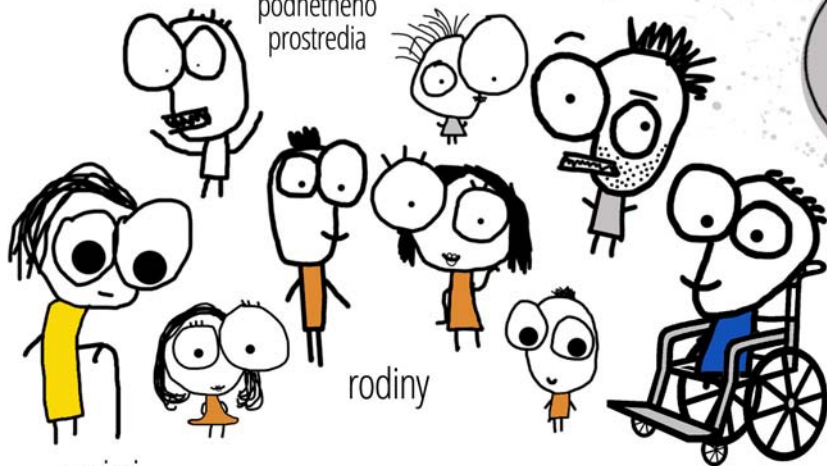
sociálne vylúčenie

Darí sa nám aktivizovať organizácie a ľudí. Mediálnym priestorom a informovaním sa snažíme meniť pohľady poslancov a verejnosti na naše veci, napr. zvýšený záujem o naše aktivity zo strany zraniteľných cieľových skupín ako aj verejnosti. Darí sa nám spájať samosprávu, mimovládky, dobrovoľníkov a podnikateľov. Projekt je „živý a otvorený“.

ľudia
so zdravotným
postihnutím

rodiny

seniori

Detský fond
Slovenskej republiky

DETSKÝ FOND SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Detský fond Slovenskej republiky (DF SR) je občianske združenie s celoslovenskou pôsobnosťou založené 12.5.1990, s cieľom ochraňovať práva dieťaťa a pomáhať pri vytváraní ideových, koncepcných a materiálnych podmienok zdravotnej, sociálnej, výchovnej a psychologickéj starostlivosti o deti a mládež na Slovensku.

DF SR realizuje verejnoprospešné projekty, nenahrádza však starostlivosť štátu o deti a mládež, pôsobí v oblastiach, kde štát z najrôznejších dôvodov nepôsobí.

MIXKLUB A MIXÁČIK NÍZKOPRAHOVÉ CENTRÁ PRE DETI, MLADÝCH ĽUDÍ A RODINY pôsobia v bratislavskej Vrakuni v tzv. Pentagone, v ktorom žijú deti, mladí ľudia a ich rodiny v nepriaznivej sociálnej situácii, ohrození nevhodným prostredím a sociálnym vylúčením. MIXklub od roku 2004 a MIXáčik od roku 2007 poskytujú týmto deťom, mladým ľuďom a ich rodinám sociálne služby - kontaktnú prácu, situačnú a krízovú intervenciu, informačný servis. V bezpečnom a podnetnom prostredí podporujú nácvik sociálnych a životných zručností, hru, vzdelávanie, šport a rozvoj talentu. Neoddeliteľnou súčasťou je prevencia. Tieto centrá sú alternatívou k ulici, kde inak rodiny - najmä deti a mladí ľudia trávia väčšinu svojho času.

RODINA S HYPERAKTÍVNYM DIEŤAŤOM je projekt, ktorý od roku 2004 poskytuje poradenstvo a podporu rodinám s deťmi, ktoré sú hyperaktívne, majú poruchy pozornosti alebo správania. Týmto rodinám poskytuje komplexné poradenské služby. Snahou je zapojiť do aktivít čo najširší okruh rodiny, poskytnúť im všestrannú podporu, hľadať ich vlastné zdroje a stratégie na zvládanie náročných situácií. Od roku 2009 je projekt súčasťou Centra pre rodiny v kríze Bratislavského samosprávneho kraja.

KONTO BARIÉRY je projekt s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorý existuje od roku 1993 a pomáha deťom a mladým ľuďom so zdravotným postihnutím zvyšovať kvalitu ich života, prispievajúcim na kompenzačné pomôcky. Všetky vybrané prostriedky sú rozdelené deťom.

Viac info: www.dfsr.sk, www.mixklub.sk

ČESKÁ ASOCIACE STREETWORK (ČAS)

ČAS je dobrovoľná, profesná, mimovládna nezisková organizácia. Ako odborná organizácia zastupuje fyzické i právnické osoby pôsobiace v oblasti nízkoprahových sociálnych služieb podľa typológie sociálnych služieb (terénne programy, nízkoprahové zariadenia pre deti a mládež, kontaktné centrá), pričom hlavne: lobuje v prospech členov ČAS i samotného odboru; vytvára klímu pre prácu v odbore (sieti, napomáha komunikácii členov, propaguje oblasť, atď.); podporuje vlastné vnútorné činnosti na profesionalizáciu odboru, napr. vytvára definície, štandardy, stanovuje merítka kvality, definuje využívanie supervízie, vytvára akreditačný a evaluačný systém; realizuje projekty určené pre odbornú verejnosť, hlavne vzdelávacie a výchovné programy; organizuje profesné stretnutia, konferencie, semináre, prípadne iné odborné akcie.

Viac info: www.streetwork.cz

ÚSTAV VÝSKUMU SOCIÁLNEJ KOMUNIKÁCIE SAV

Ústav výskumu sociálnej komunikácie Slovenskej akadémie vied - vznikol v roku 1990 pod názvom Kabinet výskumu sociálnej a biologickej komunikácie SAV. Ústav vykonáva najmä základný interdisciplinárny výskum zameraný na komplexné vzťahy medzi sociálnymi, kultúrnymi a psychologickými aspektmi ľudského bytia v nadväznosti na súčasné psychologické, filozofické, pedagogické a iné spoločenskovedné teórie. Zameriava sa na komunikáciu, ktorá je tak predmetom výskumu, ako aj metodologickým rámcom.

Viac info: www.kvsbk.sav.sk

OZ MLÁDEŽ ULICE

Občianske združenie Mládež Ulice realizuje Program práca s ohrozenými deťmi a mládežou, ktorého cieľovou skupinou sú deti vo veku 5 – 18 rokov vyrastajúce v sociálnej ubytovni. Najmä prostredníctvom voľnočasových aktivít (športové a zážitkové hry) a občasných výletov chceme deťom a mládeži umožniť rozvoj životných zručností a zabezpečiť im tak rovnosť príležitostí. Aktivity sú realizované formou terénnej práce. Zameriavame sa na rozvoj komunikácie, spolupráce, zvládanie emócií, sebadisciplíny a tvorivosti.

Viac info: www.mladezulice.sk

CENTRUM PRE VÝSKUM ETNICITY A KULTÚRY

Centrum pre výskum etnicity a kultúry (CVEK) je nezávislou výskumnou inštitúciou, ktorá vznikla v roku 2005. CVEK sa zameriava na výskumnú a analytickú činnosť vo sfére široko chápanej kultúry a etnicity. Zámerom CVEK-u je posilniť odborný dialóg v otázkach týkajúcich sa občianstva, nacionalizmu, multikulturalizmu, menšín, migrácie, sociálnej konštrukcie etnickej a kultúrnej identity a sociálnej exklúzie a kohézie.

Viac info: www.cvek.sk

OZ ULITA

Občianske združenie Ulita realizuje program Komunitné centrum Kopčany v Bratislave. Program ponúka poradenské, voľnočasové a vzdelávacie aktivity pre deti a mladých ľudí vo veku 3-26 rokov a ich blízkych dospelých. Poslaním občianskeho združenia je rozvíjanie životných zručností detí a mladých ľudí s ohľadom na dané vývinové obdobie, podpora v náročných životných situáciách, sprístupňovanie služieb deťom, mladým ľuďom a ich rodičom a obhajovanie ich potrieb, vytváranie a revitalizácia verejných priestorov pre voľnočasové, vzdelávacie a komunitné aktivity.

Viac info: www.ulita.sk

OZ RATOLEST BRNO

OZ Ratolest Brno - Nížkoprahový klub Pavlač je nížkoprahovou sociálnou službou zaradenou do služieb sociálnej prevencie. Služba má ambulantnú a terénnu formu. Nížkoprahový klub Pavlač sa usiluje o zlepšenie kvality života detí a mladých ľudí, ktorí sa dlhodobo nachádzajú v nepriaznivej sociálnej situácii a žijú v sociálne vylúčenej lokalite v meste Brno. Týmto deťom a mladým ľuďom zariadenie ponúka bezpečné miesto pre trávenie voľného času a zároveň podporu a pomoc s problémami.

Viac info: www.ratolest.cz

ČLOVĚK V TÍSNĚ SLOVENSKO

Človek v tísní Slovensko je nezisková organizácia, ktorá pôsobí na Slovensku od roku 2004 ako slovenská pobočka medzinárodnej organizácie Človek v tísní. Organizácia dlhodobo pôsobí v oblasti sociálnej integrácie a podpory ľudských práv a slobôd, pričom v súčasnosti stojí na štyroch hlavných programových oblastiach: programy sociálnej integrácie, program bývania, program podpory ľudských práv a rozvojová pomoc. Prostredníctvom našej činnosti sa snažíme reagovať na potreby spoločnosti a najmä jednotlivcov, ktorí čelia určitej forme znevýhodnenia. Kombinujeme priame služby a aktivity zamerané na jednotlivcov, ako aj osvetové a vzdelávacie aktivity zamerané na komunity a širokú verejnosť.

Viac info: www.peopleinneed.sk

SOCIÁLNY PREŠOV

Sociálny Prešov je jedinečný dobrovoľný projekt nadšencov, kolegov, priateľov a hlavne tímu realizátorov Ingrid Doležalovej, Renáty Kukovej a Ľubomíra Fedora v aktívnej spolupráci mesta Prešov, ďalšími organizáciami a jednotlivcami. Webový portál o sociálnych službách a sociálnej pomoci bol spustený v decembri 2012. Cieľom je prinášať informácie o dianí v meste na poli mimovládnych organizácií pod jednou strechou v ucelenej štruktúre.

Webovým portálom prekonávame bariéry, prinášame informácie aj o najjednoduchších aktivitách malých organizácií a prezentujeme ich činnosti, spájame ich a vytvárame aj priestor pre spoločnú komunikáciu, prezentáciu a prípadnú spoluprácu.

Viac info: www.socialnypresov.sk

PARTNERS FOR DEMOCRATIC CHANGE SLOVAKIA

Partners for Democratic Change Slovakia (PDCS) je mimovládna organizácia poskytujúca profesionálne vzdelávacie a facilitačné služby, konzultácie a poradenstvo v oblasti riešenia konfliktov, podpory spoločenského dialógu, občianskej participácie a rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku i v zahraničí.

Viac info: www.pdcs.sk

AKO SA OTVÁRAŤ KOMUNITE V MESTSKOM GETE?

PRÍRUČKA Z ROVNOMENNÉHO WORKSHOPU

vydal Detský fond Slovenskej republiky
v roku 2015

spracovali

BARBORA BRICHTOVÁ

DENISA VALACHOVIČOVÁ

grafické spracovanie

SAMUEL LAMAČKA

www.dfsr.sk

www.mixklub.sk

